

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол вченої ради НУВГП
23.09.2016 № 9

Голова вченої ради НУВГП

_____ В.С. Мошинський

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
ІНОЗЕМНИМИ МОВАМИ У НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Ухвалено науково-методичною
радою НУВГП
протокол від 21.09.2016 № 7

Введено в дію
наказом ректора НУВГП
06.12.2016 № 685

Рівне 2016

1. Загальна частина

1.1. Положення про організацію викладання іноземними мовами (надалі – Положення) визначає засади організації викладання іноземними мовами (англійською, німецькою, французькою, іспанською, польською) здобувачам вищої освіти, наукових ступенів та вчених звань, науково-педагогічним працівникам у Національному університеті водного господарства та природокористування (надалі – Університет).

1.2. Дане Положення базується на:

- Законі України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014;
- стандартах вищої освіти;
- Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти: вивчення, навчання, оцінювання;
- Концепції освітньої діяльності та розвитку Національного університету водного господарства та природокористування на 2014-2018 рр., затвердженій ректором 01.07.2015;
- Концепції розвитку іншомовної освіти в Національному університеті водного господарства та природокористування, затвердженій ректором ;
- Положенні про організацію навчального процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування, затвердженому наказом ректора № 256 від 24.05.16;
- Положенні про організацію вибору навчальних дисциплін варіативної складової навчальних планів у Національному університеті водного господарства та природокористування, затвердженому ректором від 29.04.2016;
- Положенні про надання додаткових платних послуг у НУВГП, затвердженому наказом ректора № 57 від 16.02.2016;
- Положенні про організацію викладання іноземних мов у Національному університеті водного господарства та природокористування, затвердженому наказом ректора № 549 від 05.10.2016.

2. Цілі та завдання організації викладання навчальних дисциплін іноземними мовами в системі іншомовної освіти НУВГП

2.1. Метою організації викладання іноземними мовами в НУВГП навчальних дисциплін (крім іноземних мов) є створення умов для безперервності іншомовної освіти, що забезпечить академічну та професійну мобільність здобувачів вищої освіти, наукових ступенів та вчених звань, науково-педагогічних працівників НУВГП.

2.2. Для досягнення поставленої мети визначаються такі завдання:

2.2.1. Створення системного підходу до планування та здійснення навчального процесу з викладання іноземними мовами здобувачам вищої

освіти та вчених звань, для підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників.

2.2.2. Формування навчальних груп для викладання іноземними мовами за рівнем володіння відповідною іноземною мовою на основі внутрішньої сертифікації НУВГП.

2.2.3. Проведення тестування з навчальних дисциплін, які викладалися іноземними мовами, за підтримки Навчально-наукового центру незалежного оцінювання (надалі – ННЦНО).

2.2.4. Викладання іноземними мовами у рамках компетентнісного підходу з урахуванням сучасних методик викладання та навчально-методичних комплексів.

2.2.5. Постійне підвищення кваліфікації викладачів, які здійснюють викладання іноземними мовами, зокрема отримання ними мовних або професійних сертифікатів міжнародного зразка.

2.2.6. Розвиток співпраці викладачів кафедри іноземних мов з викладачами інших кафедр для якісного викладання іноземними мовами.

3. Порядок організації викладання навчальних дисциплін іноземними мовами

3.1. Загальні засади організації викладання іноземними мовами

3.1.1. Викладання іноземними мовами нормативних та вибіркового навчальних дисциплін здійснюється на засадах мульти- або білінгвальної освіти (додаток 1)

3.1.2. Навчальні групи для викладання іноземними мовами нормативних та вибіркового навчальних дисциплін формуються на підставі заяв студентів за результатами вихідного тестування Університету на визначення рівня володіння мовою згідно з Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти (додаток 2) або з урахуванням поданого сертифікату із зазначеним рівнем володіння мовою, що виданий уповноваженим сертифікаційним органом.

3.1.3. Рекомендована кількість здобувачів вищої освіти, здобувачів вчених звань у навчальних групах для викладання іноземними мовами з метою створення оптимального комунікативного середовища та якісної організації навчального процесу, наведена в додатку 3.

3.1.4. Викладання іноземними мовами нормативних і вибіркового навчальних дисциплін здійснюється за такими формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять: 1) навчальні заняття (лабораторне, практичне, індивідуальне заняття; консультація); 2) самостійна робота; 3) практична підготовка (додаток 1).

Проміжний та підсумковий контроль з навчальних дисциплін проводиться працівниками ННЦНО на підставі засобів діагностики, розроблених кафедрою, яка забезпечує викладання іноземними мовами:

з нормативних навчальних дисциплін – тільки державною мовою;

з вибіркових навчальних дисциплін – іноземною або державною мовами (за вибором здобувача вищої освіти, здобувача наукового ступеня або вченого звання, науково-педагогічного працівника при підвищенні кваліфікації).

3.1.5. Кваліфікаційні екзамени здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» проводяться тільки державною мовою.

3.1.6. Написання і захист випускових (дипломних) робіт здобувачами вищої освіти, дисертацій на здобуття наукового ступеня «Доктор філософії» та «Доктор наук» здійснюється тільки державною мовою.

3.1.7. Викладання іноземними мовами проводиться викладачами Університету та/або викладачами-носіями мов з університетів за договорами академічної мобільності за гнучким розкладом занять.

Перевага надається викладачам, які:

відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності закладів освіти в частині кадрових вимог до рівня кваліфікації науково-педагогічних кадрів за останні п'ять років;

мають мовний або професійний сертифікат міжнародного зразка;

розробили повний або частковий мультилінгвальний (білінгвальний) навчально-методичний комплекс з навчальної дисципліни для викладання її іноземними (ою) мовами (ою).

3.1.8. Вартість викладання вибіркових навчальних дисциплін іноземними мовами в якості додаткових платних освітніх послуг визначається планово-фінансовим відділом Університету.

3.1.9. Подання інформації про навчальні дисципліни, які викладатимуться іноземними мовами, подаються в начальню-методичний відділ для розподілу навчального навантаження, формування розкладу не пізніше травня року, що передує року початку викладання таких дисциплін.

3.2. Особливості викладання навчальних дисциплін іноземними мовами на засадах білінгвальної освіти

3.2.1. Викладання навчальних дисциплін іноземними мовами (крім іноземної мови) в Університеті для здобувачів вищої освіти та наукового ступеня «Доктор філософії» здійснюється шляхом:

у разі викладання нормативних навчальних дисциплін – часткового занурення (використовуються державна та іноземна мови);

у разі викладання вибіркових навчальних дисциплін – часткового або

повного занурення в іноземну мову. У випадку повного занурення використання державної мови повністю виключається.

Співвідношення викладання державною та іноземною мовами при застосуванні часткового використання іноземної мови визначається викладачем.

3.2.2. Для здобувачів наукового рівня доктор наук, вченого звання доцент, професор та/або в рамках підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів викладання іноземними мовами здійснюється шляхом повного або часткового занурення.

4. Навчально-методичне забезпечення викладання іноземними мовами

4.1. Навчально-методичні комплекси для забезпечення викладання нормативних та вибіркових дисциплін, які викладаються іноземними мовами, створюються відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти МОНУ, затверджених КМУ від 30.12.2015 №1187, та Положення про навчально-методичний комплекс (додаток до розпорядження ректора від 12.07.11 № 41).

4.2 Мінімальний обсяг навчально-методичних матеріалів для білінгвальної освіти повинен включати глосарій, слайдову презентацію або опорний конспект державною та іноземною мовами, всі інші складові – державною мовою.

5. Заключні положення

5.1. Дане Положення ухвалюється науково-методичною радою, приймається вченою радою та набирає чинності з дня затвердження ректором університету.

5.2. Доповнення та зміни до Положення вносяться наказом (розпорядженням) ректора університету після ухвалення науково-методичною та вченою радами.

Розробили:

Професор кафедри обліку та аудиту

С.Я. Зубілевич

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

О.А. Лагоднюк

Заступник завідувача навчально-методичного відділу

Т.А. Костюкова

Засади викладання навчальних дисциплін іноземними мовами (крім іноземної мови)

	Освітній ступінь здобувачів вищої освіти																	
	“бакалавр”									“магістр”								
Рік навчання	2-4									1, 2								
Тип початкової дисципліни	Навчальні дисципліни, які викладаються іноземними мовами																	
	нормативні									вибіркові								
Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять	Лекція	Практичне заняття	Семінарське заняття	Лабораторне заняття	Індивідуальне заняття	Консультація	Самостійна робота	Практична підготовка	Контрольні заходи	Лекція	Практичне заняття	Семінарське заняття	Лабораторне заняття	Індивідуальне заняття	Консультація	Самостійна робота	Практична підготовка	Контрольні заходи
Мова викладання (державна – Д, іноземна – І)	Д, І	Д, І	Д, І	Д, І	Д, І	Д, І	Д, І	Д, І	Д	Д, І	Д, І	Д, І	Д, І	Д, І	Д, І	Д, І	Д, І	Д, І
										І	І	І	І	І	І	І	І	І
Мова навчально-методичного комплексу з навчальної дисципліни	Державна, іноземна																	

Рівні володіння іноземною мовою: глобальна шкала¹

Рівні володіння мовою	Дескриптори	
Елементарний користувач	A1	Може розуміти і вживати побутові повсякденні вирази, а також будувати елементарні речення з метою задоволення конкретних потреб. Може відрекомендуватись або представити когось. Може запитувати і відповідати на запитання про деякі деталі особистого життя, про людей, про речі тощо. Може взаємодіяти на простому рівні, якщо співрозмовник говорить повільно і чітко та готовий прийти на допомогу.
	A2	Може розуміти ізольовані фрази та широко вживані вирази, необхідні для повсякденного спілкування у сферах особистого побуту, сімейного життя, здійснення покупок, місцевої географії, роботи. Може спілкуватись у простих і звичайних ситуаціях, де потрібен простий і прямий обмін інформацією на знайомі та звичні теми. Може описати простими мовними засобами вигляд свого оточення, найближче середовище і все, що пов'язане зі сферою безпосередніх потреб.
Незалежний користувач	B1	Може розуміти основний зміст чіткого нормативного мовлення на теми, близькі і часто вживані на роботі, у навчанні, під час дозвілля тощо. Може вирішити більшість проблем під час перебування у країні, мова якої вивчається. Може просто і зв'язано висловитись на знайомі теми або теми особистих інтересів. Може описати досвід, події, сподівання, мрії тощо.
	B2	Може розуміти основні ідеї тексту як на конкретну, так і на абстрактну тему, у тому числі й дискусії за фахом. Може вільно спілкуватися з носіями мови. Може чітко, детально висловитись на широке коло тем, виражати свою думку з певної проблеми, наводячи різноманітні аргументи за і проти.
Досвідчений користувач	C1	Може розуміти широкий спектр достатньо складних та об'ємних текстів і розпізнавати імпліцитне значення. Може висловлюватись швидко і спонтанно без помітних утруднень, пов'язаних із пошуком засобів вираження. Може ефективно і гнучко користуватись мовою у суспільному житті, навчанні та роботі. Може чітко, логічно, детально висловлюватись на складні теми, демонструючи свідоме володіння граматичними структурами, конекторами та зв'язними програмами висловлювання.
	C2	Може розуміти без утруднень практично все, що чує або читає. Може вилучити інформацію з різних усних чи письмових джерел, узагальнити її і зробити аргументований виклад у зв'язній формі. Може висловлюватись спонтанно, дуже швидко і точно, диференціюючи найтонші відтінки смислу у доволі складних ситуаціях.

¹ Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання/ Наук. ред. укр. видання д.пед.н., проф. С.Ю.Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – С. 24/273. – ISBN 966-7043-67-3.

**Рекомендована кількість осіб у групах для викладання
навчальних дисциплін іноземними мовами**

	Англійська мова	Німецька мова	Французька мова	Іспанська мова	Польська мова
Здобувачі освітнього ступеня бакалавр	15	15	10	10	15
Здобувачі освітнього ступеня магістр	15	15	10	10	15
Здобувачі наукового рівня доктор філософії*, доктор наук	5	5	5	5	10
Здобувачі вчених звань	5	5	5	5	10

Погоджено:

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

О.А. Лагоднюк

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

В.С. Сорока

Завідувач навчально-методичного відділу

Н.С. Ковальчук